

Norges Bondelags forskningsstrategi 2012 -2015

Vedtatt av styret i Norges Bondelag
11. juni 2012

Innledning

Norges Bondelags forskningsstrategi skal bidra til at landbrukets forskningsbehov synliggjøres og at forsknings- og utviklingsarbeidet (FoU) som gjøres er relevant for bonden.

Landbruket er en kunnskapsintensiv næring både innen primærproduksjon og foredling. FoU innen landbruket må derfor være på et høyt nivå for å sikre landbruket som en konkurransedyktig næring framover.

Forskning og utvikling er en kreativ virksomhet knyttet til ervervelse og utnyttelse av ny kunnskap.

OECDs definisjon av FoU: Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap – herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn – og omfatter også bruken av ny eller eksisterende kunnskap til å finne nye anvendelser. FoU kan deles inn i følgende tre aktiviteter: grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid.

Kilde: Norges forskningsråd, 1999

Norges Bondelag har begrenset med ressurser. Det er derfor nødvendig å prioritere organisasjonens innsats slik at landbruket får mest mulig igjen for ressursene som settes inn. Norges Bondelag skal ivareta medlemmenes interesser innen FoU overfor myndigheter, samt offentlig og privat virksomhet som driver FoU arbeid rettet mot landbruket.

Det er nødvendig at Norges Bondelag har oversikt over hva som skjer i forsknings- og utredningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt som har betydning for bonden, slik at bondens kunnskapsbehov blir ivaretatt på en god måte.

Strategien inneholder målsettinger, situasjonsbeskrivelser og utfordringer, samt forslag til tiltak for å få fram temaer som det bør forskes på, sikre finansiering av relevante prosjekter og bidra til formidling av resultater av FoU-arbeidet.

Mål for forskningsstrategien

Norges Bondelags forskningsstrategi skal bidra til at landbrukets forskningsbehov synliggjøres og at forsknings- og utviklingsarbeidet (FoU) som gjøres er relevant for bonden.

Norges Bondelag skal være en drivkraft bak utvikling og fornyelse i næringen. For å lykkes i utviklingsprosesser må organisasjonen ha et positivt og sterkt engasjement for forskning og utvikling fra lokallag, fylker og sentralt i organisasjonen.

Norges Bondelag skal være en sentral premissleverandør i utvikling og styring av midler til forskning på landbruksområdet. Norges Bondelag sin prioritering av forskningstema- og områder skal bygge på bondelagets strategiske prioriteringer og mål for norsk landbruk.

Utgangspunktet for Norges Bondelags forskningsstrategi for perioden 2012 - 2015 er målet i Stortingsmelding nr 9 (2011 – 2012) om en prosent årlig økning i norsk matproduksjon de neste 20 årene. Et slikt mål betinger tydelig og målrettet prioritering av hvor hovedtyngden av forskningsressurser skal settes inn. **Norges Bondelag har som mål å bidra til at det drives FoU innenfor følgende områder:**

- **Økt matproduksjon på norske ressurser.** Bærekraftige agronomiske løsninger som styrker landbrukets produksjonsevne og muligheter for bruk av norske ressurser som grovfôr, beite og korn.
- **Økt lønnsomhet i husdyrproduksjonen** gjennom avl, fôring, bedre driftsopplegg, forebyggende dyrehelsearbeid og optimal utnyttelse av norske fôrressurser, herunder bruk av grovfôr, innmarks- og utmarksbeite og nye tekniske løsninger.
- **Tilpasning til endringer i klima.** Kunnskap om hvordan produksjonen skal takle at det blir varmere, våtere og mer ekstremvær. Utvikle kunnskap om bedret gjødselhåndtering, bedre driftsteknikk, utstyr og endret agronomi, tiltak for å redusere utslipp av klimagasser og økt bruk av biologisk materiale som kilder til fornybar energi.
- **Dyrevelferd** - hvordan forene dyrevelferdsbehov med driftsopplegg, fornying av driftsapparatet på norske gårdsbruk, økonomi og effektive bygningsløsninger i landbruket.
- **Sortsutvikling og dyrkningsmetoder for korn, gras, frukt, bær, potet og grønnsaker** med fokus på plantemateriale tilpasset norske forhold, forbedret produktivitet og økt markedsverdi.
- **Utvikling av en landbruksbasert bioøkonomi, bygdenæringer og bruk av natur- og utmarksressurser.** Kunnskap om verdiskapingsmuligheter med utgangspunkt i kretsløpsbasert næringsaktivitet og tjenesteproduksjon i jordbruket. Samspill driftsformer og driftsgrunnlag i jordbruket med økonomi og sosiale forhold. Rekruttering. Disponering av arealressurser.
- **Sikker hverdag og bedre helse for bonden.** Kunnskap om årsaker til ulykker, skader og helseutfordringer for bønder, og tiltak for å forebygge dette.

Situasjonsbeskrivelse

Dette kapitlet beskriver ressurs situasjonen i organisasjonen og tilgang på offentlig og private FoU-midler som skal brukes til landbruks- og matrelatert FoU.

Bondelagets ressurser

Norges Bondelag driver ikke FoU selv, og er derfor avhengig av å kjøpe FoU-tjenester av andre. Norges Bondelag er en medlemsorganisasjon og finansiert av medlemskontingenten. Det gjør at organisasjonen har lite egne midler til å finansiere FoU-oppdrag. Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Landbruks- og matdepartementet har blitt enige om at jordbruksavtalemidler skal brukes til finansiering av landbrukets FoU-behov og regnes som brukerfinansiering av kollektiv art. Midlene fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) regnes også som kollektiv brukerfinansiering. FFL- midlene forvaltes av et styre bestående av faglaga, Landbruks- og matdepartementet og representanter for næringsmiddelindustri og handel.

Personressursene som bondelaget har til rådighet for FoU-virksomhet er ansatte i organisasjonen og tillitsvalgte. De tillitsvalgte blir ofte valgt til å representere bondelaget i ulike forskningsinstitusjoners styrever, representantskap, råd og utvalg. I tillegg blir Norges Bondelag ofte bedt om å være deltaker/bondens representant i ulike prosjekter. De ansatte fungerer ofte som vara for de tillitsvalgte der Norges Bondelag er representert, og noen ganger er ansatte representanter for organisasjonen.

Norges Bondelag har egne faste utvalg for miljø og kvalitetsspørsmål, grøntproduksjon og kornproduksjon. Ansatte fungerer som sekretariat for utvalgene som jobber med aktuelle saker som berører deres fagfelt. De faste utvalgene kan være en arena hvor bondens FoU-behov kan fanges opp og videreformidles.

Per januar 2012 er Norges Bondelag eller personer med tilknytning til Norges Bondelag representert følgende steder:

- I styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og styret for Forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA) sitter Trine Hasvang Vaag med Ingrid Melkild som vara. Jessica Kathle (fagsjef for forsknings- og matpolitikk i Norsk Landbrukssamvirke) og Eugen Tømte (direktør for industripolitikk i Norsk Landbrukssamvirke) (vara) sitter i FFL.
- I styret for Bionær programmet sitter Eli Reistad.
- Bjørn Gimming sitter i rådgivende utvalg for programområdet forurens i forskningsrådsprogrammet Miljø 2015. Astrid Solberg er observatør i rådgivende utvalg for programområdet land i samme program.
- Bjørn Iversen (tidligere leder av Norges Bondelag) er styreleder i Bioforsk. Steinar Klev (tidligere styremedlem i Norges Bondelag) sitter i styret for Bygdeforskning. Kirsten Ingjerd Verdal (tidligere leder Norges Bondelag) sitter i styret Nofima AS. Harald Milli (tidligere generalsekretær i Norges Bondelag) er styreleder i Senter for husdyrforskning.
- Bønder er representert i hvert av de regionale innovasjonsstyrene til Innovasjon Norge.

Norges Bondelag eier 30 prosent av Landbrukets Utredningskontor (LU). Brita Skallerud er nestleder i styret, Per Skorge er styremedlem og Hildegunn Gjengedal er vara til styret. LU har som formål å yte utredningstjenester med utgangspunkt i nasjonale og internasjonale spørsmål knyttet til landbruk og politikk.

Norges Bondelag har sammen med småbrukarlaget rett til en plass i representantskapet til "Stiftelsen for landbrukets næringsmiddelforskning". Stiftelsen skal fremme næringsmiddelforskning gjennom å eie aksjer i Nofima AS (33,2 % av aksjene), samt å være aksjonær i Matforsk Eiendom AS. Representantskapet velger medlemmer i styret. Medlemmer av representantskapet oppnevnes for to år og Bondelaget og Småbrukarlaget har plassen annen hver gang. For perioden 2010 – 2012 sitter Småbrukarlaget i representantskapet.

Det er etablert et Rådgivende Utvalg for Forskningsdrevet Innovasjon (RUF) i regi av Norsk Landbrukssamvirke. RUF består av en representant for hhv. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag samt samvirkebedriftene i norsk landbruk. RUF setter søkelys på felles forsknings- og innovasjonsutfordringer og skal skape forståelse for økt satsing på forskning, både i den enkelte bedrift og i samarbeid langs hele verdikjeden.

Finansiering

Forsknings- og utredningsprosjekter knyttet til landbruksproduksjon finansieres blant annet over jordbruksavtalen og gjennom avgift på landbruksprodukter, hhv. JA- og FFL-midler. Norges forskningsråd har ansvar for kvaliteten på prosjektene som får midler, mens Statens Landbruksforvaltning (SLF) har sekretariatsansvar. Styrene for FFL og JA forvalter midlene.

FFL/JA midlene rettes mot anvendte problemstillinger og midlene utlyses primært i form av kompetanseprosjekter for næringslivet (KPN) og innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN). KPN kan søkes av forskningsinstitusjon, i forpliktende samarbeid med aktuelle brukere i norsk næringsliv. Det kreves 20 % egenandel fra involverte bedrifter. Når FFL/JA bevilger midler til KPN prosjekter regnes midlene som offentlige midler og ikke næringslivets egenandel. For enkelte typer problemstillinger vil det imidlertid være vanskelig med en kontantfinansiering på 20 % fra næringen, i slike tilfeller kan FFL/JA midlene, etter særskilt vurdering, også finansiere deler av KPN-andelen. IPN prosjekter søkes av bedrifter og næringslivsorganisasjoner. Prosjektansvarlig og eventuelle samarbeidspartnere finansierer normalt minst 50 % av prosjektkostnadene, mens resterende dekkes via offentlige midler. Når FFL/JA bevilger midler til IPN prosjekter regnes FFL/JA midler som offentlige midler.

Noe forsknings- og utredningsprosjekter finansieres over Innovasjon Norges budsjetter. Norges Bondelag har vært representert i Innovasjon Norges hovedstyre, men er ikke valgt inn for perioden 2010 - 12.

Norges forskningsråd finansierer forskning innen landbruk og næringsmiddelindustri gjennom særskilte programmer (se under). Instituttsektoren finansierer forskning via sine grunnbevilgninger og gjennom å søke midler i bl.a. forskningsrådets programmer. Utover dette finansierer næringsmiddelindustrien egne FoU-aktiviteter i tillegg til å søke om midler fra

forskningsrådet eller FFL/JA. SkatteFUNN ordningen¹ bidrar også til å stimulere forskningsaktivitet i næringslivet.

Det er også opprettet sju regionale forskningsfond som har som formål å mobilisere til økt FoU-innsats og styrke forskning for regional innovasjon og utvikling. Fondene skal blant annet støtte opp om FoU-prosjekter initiert av bedrifter, offentlige virksomheter, inkludert universiteter, høyskoler og forskningsmiljøer. Støtten kan gå til prosjekter lokalisert i og utenfor fondsregionens geografiske nedslagsfelt. Det er de regionale fondsstyrene som beslutter hvilke prosjekter som skal få støtte etter at Norges Forskningsråd og fondsstyrenes sekretariat har kvalitetssikret søknadene.

Tabell 1 viser finansieringskilder til landbruks- og matrelatert FoU. I 2009 var andelen offentlig finansiering 54 %, mens tabell 2 viser fordelingen av forskningsmidler fordelt på områder.

Tabell 1 Finansieringskilder til landbruks- og matrelatert FoU i 2007 og 2009, mill. kr. Vekst i prosent.

Finansieringskilde	2007 mill. kr	2009 mill. kr	% vekst 2007- 2009
Grunnbev. dep. (inst.sektor), basisbev. (UoH-sektor)	210	255	21 %
Dep., fylker, kommuner	238	257	8 %
Norges forskningsråd	387	393	1 %
Sum offentlig finansiering	835	905	8 %
FFL/JA	100	146	46 %
Næringsliv	486	556	14 %
Utlandet	53	56	6 %
Andre inntekter	16	23	45 %
Sum privat finansiering	655	781	19 %
Totalt	1 489	1 686	13 %
Andel offentlig finansiering	56 %	54 %	-

(Kilde: NIFU-Step rapp. 14/2011)

Tabell 2 Utgifter til landbruks- og matrelatert FoU etter Landbruks- og matdepartementets forskningsstrategiske områder i 2007 og 2009. Mill. kr og vekst i prosent.

¹ Gjennom SkatteFUNN kan bedrifter oppnå 20 % fradrag i skatt på kostnader til FoU-arbeid i godkjent prosjekt

FoU-tema	2007		2009		% vekst 2007-2009
	mill. kr	Andel	mill. kr	Andel	
Mat, helse og forbruker (Primærproduksjon - Foredlingsindustri - Marked/forbruker)	983	66 %	973	58 %	-1 %
Tre og energi (Skogproduksjon (ekskl. bioenergi) - Bruk av trevirke - Energi)	200	13 %	222	13 %	11 %
Tjenester (Grønne tjenester/grønt reiseliv/helse/omsorgstjenester)	16	1 %	53	3 %	233 %
Miljø og ressursforvaltning (Ressursbruk - Klimaeffekter - Andre miljøeffekter)	215	14 %	303	18 %	41 %
Landbruk og samfunn (Rammebetingelser - Nasjonal virkemiddelbruk)	75	5 %	135	8 %	79 %
Totalt	1 490	100 %	1 686	100 %	13 %
<i>herav -bioteknologisk FoU</i>	211	14 %	318	19 %	50 %
<i>-økologisk rettet FoU</i>	116	8 %	153	9 %	32 %

(Kilde: NIFU-Step rapp. 14/2011)

Forskningsrådets forskningsprogrammer

Norges Bondelag har som mål å koordinere og styrke den enkelte representantens innsats i de ulike programmene slik at midlene og fokus rettes mot bondens behov, samt at den overordnede prioriteringen av forskningsmidlene bidrar til å styrke bondelagets mål og strategier for norsk landbruk.

Forskningsrådets programområder rettet mot primærnæringene har siden 2006 vært knyttet til fire programmer: HAVBRUK, Natur og næring, Havet og kysten, samt Norsk mat fra sjø og land (Matprogrammet). I tillegg har Forskningsrådet programmene RENERGI, NORKLIMA, MILJØ 2015 og BIOTEK 2021 som har vært relevante for landbruket. Fra 2013 er Matprogrammet og Natur og næring erstattet av BIONÆR programmet som skal omfatte samme tematiske avgrensning som Matprogrammet og Natur og næring, men med en økt vektlegging av kretsløpstankegang og bioøkonomi.

BIONÆR (2013 -) skal bygge opp om bærekraftig verdiskaping i mat- og naturbaserte næringer. Det er ønske om å se verdikjedene i sammenheng og muliggjøre nye koblinger. Målet er å bygge opp om en bioøkonomi der bærekraftig produksjon og omdannelse av biomasse til mat, produkter og energi skal bidra til å håndtere de store globale samfunnsutfordringene knyttet til bl.a. matsikkerhet, klima, energi.

BIOTEK 2021 (2012 – 2021) er Norges store satsing på bioteknologi for perioden 2012–2021 og skal bidra til implementering av Regjeringens nasjonale strategi for bioteknologi. Målet er å frembringe forskningsbasert kunnskap ved bruk av bioteknologi for å forstå livsprosesser, utforme politikk og legge grunnlag for verdiskaping og næringsutvikling for å bidra til å løse de store samfunnsutfordringene.

MILJØ 2015 (2007 -2016) er et bredt, tverrfaglig forskningsprogram som skal gi kunnskap om sentrale miljøspørsmål og danne grunnlag for framtidig politikkutforming. Styrene i FFL og JA støtter programmet med 4 mill kr per år i perioden 2012 -2015, midlene regnes som kollektiv brukerfinansiering fra landbruket. Programmet er organisert i fire temaområder, hvorav temaene LAND (landskap, terrestriske økosystemer, biomangfold og kulturmiljø) og FORURENS (forurensninger og kretsløp) er relevante for landbruket. Miljøverndepartementet er den største bidragsyter til programmet (45,7 mill. kroner i 2010), mens Landbruks- og matdepartementet er nest størst (14,7 mill. kroner i 2010).

RENERGI (2004-2013) skal utvikle kunnskap og løsninger som grunnlag for miljøvennlig, økonomisk og rasjonell forvaltning av landets energiresurser, høy forsyningssikkerhet og internasjonalt konkurransedyktig næringsutvikling tilknyttet energisektoren. Programmet har fått midler fra Landbruks- og matdepartementet. Programmets temaområder har grenset opp i mot Natur og næring som har tatt oppstrøms bioenergi og førstegenerasjons bioenergiprosesser, mens RENERGI tar nedstrøms bioenergi og 2. generasjons bioenergiprosesser. Denne grensegangen skal endres med BIONÆR programmet.

NORKLIMA (2004-2013) er et tiårig program som fokuserer på klimaendringer og konsekvenser for Norge. Programmet har fått midler fra Landbruks- og matdepartementet.

Forskningsrådet er også aktive innen internasjonalt forskningsarbeid knyttet til landbruk og mat. Forskningsrådet deltar aktivt i nordisk forskningssammenheng innenfor skog, mat og jordbruk. Rådet er også med i EUs rammeprogrammer. Internasjonalt samarbeid bør utnyttes maksimalt for å utvikle Norges kunnskapsbase og for å oppnå konkurransefortrinn for landbruks- og matnæringene. Samtidig er det nødvendig å være bevisst på at internasjonal satsning ikke går på akkord med relevans og nytteverdi for norsk landbruk. Det kreves derfor bevissthet omkring hvilke forskningsområder som landbruket kan hente synergi fra gjennom internasjonalt forskningssamarbeid.

FoU-miljøer

NIFU-Step sin kartlegging viste at det er noen få miljøer som står for mesteparten av FoU-virkningen på landbruks- og matområdet. Det gjelder både for næringslivet, forskningsinstituttene og miljøene i utdanningssektoren i følge rapporten. Viktige institutter på landbruksområdet er Bioforsk, Veterinærinstituttet, NILF, Skog og Landskap og Norsk senter for bygdeforskning som finansieres via basisbevilgning fra LMD. Nofima er også et sentralt institutt i verdikjeden for mat. Nofima får sin basisbevilgning fra Fiskeri- og kystdepartementet, men landbruket bidrar gjennom FFL også til virkningen ved Nofima² mat sine strategiske programmer.

På bakgrunn av en gjennomgang av instituttsektoren på LMDs område skal det vurderes en eventuell sammenslåing/samlokalisering av Bioforsk, NILF og Skog og landskap.

---

² For 2012 bevilget FFL 53,6 mill kr til strategiske programmer ved NOFIMA. I 2011 ble det bevilget 50 mill kr.

Via omsetningsavgift på kjøtt og egg finansierer kjøtt- og eggbransjen Animalia som tilbyr norsk kjøtt- og eggbransje og norske bønder kunnskap og kompetanse gjennom bl.a. FoU virksomhet. TINE har også egen FoU aktivitet både via FoU senteret og TINE rådgivning.

Formidling

Forskningsformidling er bindeleddet mellom samfunnet og forskningen. Det er viktig for et samfunn at både gammel og ny kunnskap er åpent tilgjengelig for allmennheten. For at forskningen skal kunne anvendes, er det en forutsetning at resultatene, og metodene som er brukt, er offentlig tilgjengelig både for enkeltmennesker, næringsliv og samfunnet generelt.

Forskningsformidling til landbruket har tradisjonelt foregått via eksisterende nettverk som rådgivningsapparatet, fagbøker og media. I tillegg har det vært et godt samarbeid mellom forskningsinstitusjonene og grunn- og videregående skoler. Dette er et samarbeid som må fornyes og utvikles videre. Det gjelder både for å rekruttere elever til landbruksnæringen, men også for å formidle ny kunnskap til framtidens utøvere i næringen.

Det er svært viktig at det FoU-arbeidet som foregår er rettet mot landbruket når fram til bonden. Forskerne har selv et ansvar for å publisere sine arbeider i relevante fagtidsskrift, Bondebladet og andre relevante media. Det er spesielt viktig for de FoU-prosjekter som er finansiert av landbruket.

Utfordringer

FoU-arbeid er tidkrevende, komplisert og langsiktig. Dette er et arbeid som involverer mange aktører. For å få formidlet bondens forsknings behov kreves det gode systemer og rutiner for kontakt med medlemsmassen i Norges Bondelag, med forsknings- og utredningsinstitusjoner og rådgiverapparat, samt med Forskningsrådet, bevilgende myndigheter og næringsmiddelindustrien.

Det er et fåtall forskningsmiljøer som har produksjon av mat, energi, levende bygder osv. som primært utgangspunkt for å komme med FoU-tiltak rettet mot landbruket. Det innebærer en fare for at bondens behov for kunnskap ikke blir dekket. Derfor er det viktig at Norges Bondelag konsentrerer sin innsats mot å styrke FoU rettet mot landbruksproduksjon. Antallet forskningsprogram hvor midlene til FoU fordeles er også en del av denne problemstillingen. Det er ikke gitt at disse programmene finansierer FoU rettet mot bondens behov. Det er et mål å få konsentrert FoU-arbeidet slik at det i større grad fokuserer mot bondens behov og at prioriteringer sees i sammenheng med målsettinger for å styrke norsk matproduksjon. I dag oppleves FoU arbeidet som tynt fordelt og man får ikke utnyttet ressursene godt nok.

Formidling av forskning og videre operasjonalisering av forskningsresultater er nødvendig for at bonden skal ha tilgang på nødvendig kunnskap for å møte morgendagens utfordringer. Det foregår mye FoU-arbeid som ikke blir utnyttet, blant annet fordi det er vanskelig tilgjengelig eller at rett person ikke vet at det eksisterer.

Strategi: mål og tiltak

Hovedmål

Norges Bondelags forskningsstrategi skal bidra til at landbrukets forskningsbehov synliggjøres og at forsknings- og utviklingsarbeidet (FoU) som gjøres er relevant for bonden.

Norges Bondelag sin prioritering av forskningstema- og områder skal bygge på bondelagets strategiske prioriteringer og mål for norsk landbruk.

Norges Bondelag skal være en sentral premissleverandør i utvikling og styring av midler til forskning på landbruksområdet.

Tiltak

Aktiv påvirkning:

- *Tillitsvalgte og ansatte som representerer Norges Bondelag i styret, program, samt i andre sammenhenger, har ansvar for å formidle organisasjonens behov for FoU inn i disse organer, og bidra til at dette arbeidet blir formidlet tilbake til utøverne i næringen*
- *Norges Bondelag sin stilling i styrene for FFL og JA skal brukes aktivt for å sikre at det blir forsket på problemstillinger som er aktuelle for medlemmene i Norges Bondelag*

Identifisere og forankre bondens forskningsbehov:

- *Norges Bondelag skal sette av ressurser for en fagansvarlig til å følge opp bondelagets forskningsarbeid, etablere kontaktnett og følge utviklingen innen FoU i hele næringen*
- *Norges Bondelags faste utvalg skal jobbe aktivt med FoU-spørsmål og rapportere jevnlig til forskningsansvarlig om FoU-behov*
- *Det skal arrangeres årlige, interne FoU diskusjonsmøter for å koordinere innsats for Norges Bondelags representanter i ulike FoU-sammenhenger*
- *Det skal avholdes jevnlig kontaktmøte med relevante FoU miljøer*
- *Det skal utarbeides en årlig oversikt over nye, eksisterende og nylig avsluttede aktuelle FoU-prosjekter*

Koordinert innsats med øvrige aktører:

- *Rådgivende utvalg for forskning og innovasjon (RUF) skal brukes aktivt som arena for å fremme og koordinere Norges Bondelags forskningsprioriteringer overfor samvirkebedriftene i norsk landbruk*
- *Det skal etableres og utvikles allianser med organisasjoner med sammenfallende interesser i styret og øvrige forskningsarenaer hvor Norges Bondelag er representert*
- *Det skal avholdes formøter med representantene for Norsk landbrukssamvirke og Norges Bonde- og småbrukarlag i forkant av møter i FFL og JA styrene*
- *Deltakelse på årlig innovasjonskonferanse for alle aktører i landbruket*

Finansiering:

- *Være aktiv pådriver for finansiering av FoU i landbruket gjennom blant annet jordbruksforhandlingene*
- *Stimulere til bidrag fra finansieringskilder utenom landbruket i forskningsprosjekter der også andre sektorer og næringer har eierskap til problemstillingene og/eller oppnår nytteverdi av resultatene*

Formidling til bonde og næring:

- *Kreve at forskningssøknader - der dette er relevant - skal redegjøre for hvordan prosjektet kan øke nytteverdien av resultatene gjennom samarbeid med rådgiverapparat og andre tiltak / planer for formidling av resultater ut til bonden*
- *Jobbe for at Bondebladet og Nationen skal formidle aktuelle FoU-resultater av betydning for næringen*